

Utbildningsnämnden

Politikerinitiativ - Uppföljning av styrdokument kring hantering av kränkningar och övergrepp

Politikerinitiativ den 6 december 2017 från Håkan Ekengren (C).

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden noterar informationen till protokollet. I och med redovisningen är politikerinitiativet färdigbehandlat.

Sammanfattning

Utbildningsenheten har utifrån ett politikerinitiativ redovisat ansvarskedjan vad gäller diskriminering, åtgärder mot kränkande behandling samt trygghet och studiero. Skollagen är mycket tydlig i sina skrivningar att såväl huvudman som övrig personal i skolan har ett ansvar att förebygga och förhindra kränkningar. Information om arbetet mot kränkningar har nyligen presenterats i såväl utbildningsnämnden som kommunstyrelsens verksamhetsutskott. Sammantaget kan utbildningsenheten inte se att det skulle finnas brister i regelverket, och därmed är politikerinitiativet färdigbehandlat.

Ärendet

Håkan Ekengren (C), ledamot i utbildningsnämnden, har i ett politikerinitiativ tillskrivit utbildningsnämnden att besluta om en genomgång av ansvarsfördelningen i Nacka kring kränkningar med mera. De föreslår också att om brister finns, ska åtgärder vidtas för att säkerställa att regelverket följs upp.

Diskriminering

En förenklad beskrivning av diskriminering enligt diskrimineringslagen är att någon missgynnas eller kränks. Missgynnandet eller kränkningen ska ha samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning

- ålder.

Diskriminering kan vara direkt eller indirekt. Även bristande tillgänglighet, trakasserier, sexuella trakasserier och instruktioner att diskriminera är former av diskriminering.

Behandling som är kränkande men som inte har något samband med en diskrimineringsgrund regleras inte i diskrimineringslagen utan i skollagen. Tillsammans med Skolinspektionen övervakar Barn- och elevombudet den del av skollagen (6 kapitlet) som gäller kränkande behandling.

Regelverk enligt skollagen

Skollagens 6 kapitel *Åtgärder mot kränkande behandling* har till ändamål att motverka kränkande behandling av barn och elever. Nedanstående punkter sammanfattar i korthet kapitlet samt ansvarsfördelningen.

- Huvudmannen ska se till att det bedrivs ett målinriktat arbete mot kränkande behandling och att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra kränkningar.
- Huvudmannen ska varje år upprätta en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkningar, samt när i tid de ska genomföras. Nästa års plan ska följa upp redogörelsen.
- En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om kränkande behandling är skyldig att anmäla det till rektor eller förskolechef som i sin tur är skyldiga att anmäla detta till huvudmannen. Det gäller även trakasserier eller sexuella trakasserier.

Skolan ska alltid utreda kränkningar oavsett om det är kränkningar enligt diskrimineringslagen eller skollagen. Barn- och elevombudsmannen är tillsynsmyndighet när det gäller kränkande behandling som inte regleras i diskrimineringslagen.

I skollagens 5 kapitel *Trygghet och studiero* finns bestämmelser om ordningsregler, disciplinära och andra särskilda åtgärder samt dokumentation. Bestämmelserna gäller alla skolformer utom förskolan. Nedanstående punkter är en sammanfattning om de viktigaste punkterna, samt vem som har ansvaret.

- Ordningsregler ska finnas och följas upp på varje skolenhet. Utarbetas i samverkan med eleverna. Rektor beslutar om ordningsreglerna.
- Rektor eller lärare får vidta omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Det gäller utvisning, kvarsittning, tillfällig omplacering, tillfällig placering vid annan skolenhet, avstängning och omhändertagande av föremål. Åtgärderna ska stå i proportion till sitt syfte.

- Om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse, ska rektor utreda saken. Samråd ska ske med vårdnadshavaren.
- Rektor får besluta om skriftlig varning med information om vilka åtgärder som kommer att vidtas om eleven inte ändrar sitt beteende. Elevens vårdnadshavare ska informeras om beslutet.
- Innan rektor beslutar om avstängning ska eleven och vårdnadshavaren beredas tillfälle att yttra sig. Om eleven är under 18 år ska även socialnämnden informeras. Huvudmannen ska informeras om beslutet.
- I gymnasieskolan får huvudmannen besluta om att avstängningen ska ske omedelbart. Rektor får besluta om omedelbar avstängning om det är nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero och kränkande behandling. Rektors beslut om omedelbar avstängning enligt ovan gäller till dess att huvudmannen har prövat saken. Om huvudmannens beslut inte kan avvaktas med hänsyn till andra personers säkerhet, får rektor besluta om förlängd avstängning ytterligare en vecka.
- Om någon av ovan nämnda åtgärder har vidtagits ska dokumentation ske skriftligen.

Utbildningsenhetens kommentarer

Utbildningsenheten följer regelbundet upp förskolorna genom den lagreglerade tillsyn som görs i de fristående förskolorna men också genom insyn i de kommunala förskolorna. En av punkterna som kontrolleras är att det finns en plan som beskriver åtgärder för att förebygga och förhindra kränkningar.

Den kommunala huvudmannen Välfärd skola redovisar anmälda kränkningar och åtgärder mot kränkningar till kommunstyrelsens verksamhetsutskott, och aktuell information om arbetet mot kränkningar har nyligen redovisats i såväl utbildningsnämnden som i kommunstyrelsens verksamhetsutskott. Sammantaget kan därmed utbildningsenheten inte se att det skulle finnas brister i regelverket.

Ekonomiska konsekvenser

Det finns inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Skollagen är mycket tydlig i sina skrivningar att kränkningar av barn och elever är oacceptabelt. Huvudmän och personal har ett ansvar för att förhindra och förebygga kränkningar.

Bilaga

Uppföljning av styrdokument kring hantering av kränkningar och övergrepp -
 Politikerinitiativ av Håkan Ekengren(C), gruppledare i utbildningsnämnden och Marika Lindvall (C) ersättare i utbildningsnämnden

Lotta Valentin
Chef utbildningsenheten

Jill Salander
Expert gymnasieskolan